

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

7. Międzynarodowy Festiwal — Muzyki
Europy — Środkowo — Wschodniej

eufonie

Poświęty i powidoki

Natura świata / Karolina
Mikołajczyk & Iwo Jedynecki

Warszawa — 29 listopada 2025

Natura świata / Karolina Mikołajczyk & Iwo Jedynecki

29 listopada (sobota) — 19.30

Butelkownia / Centrum Koneser
pl. Konesera 3
Warszawa

Program koncertu

Dariusz Przybylski (ur. 1984)

Up na skrzypce op. 87
(2015)

Pēteris Vasks (ur. 1946)

Plainscapes (Andante misterioso)
aranżacja na skrzypce i akordeon:
Karolina Mikołajczyk
i Iwo Jedynecki
(2002/2025*)

Karolina Mikołajczyk (ur. 1993)

i Iwo Jedynecki (ur. 1991)

Interludium I
(2025*)

György Ligeti (1923–2006)

*Tempo di valse (poco vivace –
„à l’orgue de Barbarie”)* (cz. IV)
z cyklu *Musica ricercata*
aranżacja na akordeon:
Max Bonnay (ur. 1947)
(1953/1994)

Henryk Mikołaj Górecki (1933–2010)

Lento mesto ma cantabile (cz. IV)
Lento tranquillo, cantabile e dolce (cz. I)
z cyklu *Kołysanki i tańce* op. 47
aranżacja na skrzypce i akordeon:
Karolina Mikołajczyk i Iwo Jedynecki
(1982/2025*)

Walentyn Sylwestrow (ur. 1937)

Intermezzo (cz. III)
z cyklu *Pięć utworów na skrzypce
i fortepian*
aranżacja na skrzypce i akordeon:
Karolina Mikołajczyk i Iwo Jedynecki
(2004/2025*)

Erkki-Sven Tüür (ur. 1959)

Conversio
aranżacja na skrzypce i akordeon:
Karolina Mikołajczyk i Iwo Jedynecki
(1994/2025*)

Justė Janulytė (ur. 1982)

Aria
wersja na skrzypce i akordeon
(2008/2025*)

Karolina Mikołajczyk i Iwo Jedynecki

Interludium II
(2025*)

Pēteris Vasks

Plainscapes (Tempo I)
aranżacja na skrzypce i akordeon:
Karolina Mikołajczyk i Iwo Jedynecki
(2002/2025*)

Karolina Mikołajczyk

i Iwo Jedynecki

Epilog
(2025*)

* prawykonanie

pośród utworami: wybór wierszy
Urszuli Koziół (1931–2025)

Wykonawcy:

Duo Karolina Mikołajczyk

& Iwo Jedynecki
skrzypce, akordeon

Pola Błasiak

aktorka

Anna Grycewicz

aktorka

Tomasz Cyz

inscenizacja

Karolina Bramowicz

przestrzeń

Natura świata / Karolina Mikołajczyk & Iwo Jedynecki

Co tak pulsuje –
słuch.

Czyje ucho pulsuje słuchaniem
komu to jest
co pulsuje i słucha
komu jest
to łączące słuchanie.

Ucho nieba
przy uchu ziemi
nasłuch kosmiczny
zastawia ciszę¹.

Podobnie jak w sztuce oratorskiej, muzyka często wypowiada się niejako między dźwiękami. Pomiędzy gotowymi, skończonymi utworami pozostaje chwila na wytchnienie i zastanowienie, którą dawniej zagospodarowywano przerywnikami muzycznymi, intermezzami.

Program skonstruowany został jednak w oparciu o mocne fundamenty. Selektywność brzmienia, wrażliwość melodyczna, prostota – tak określić można twórczość Walentyna Sylwestrowa, Pëterisa Vaska i Henryka Mikołaja Góreckiego. Ażurowe *Intermezzo* pierwszego z nich, powstałe w 2004 roku, nawiązuje do harmonii ery klasycystyczno-romantycznej. Rozpoznawalne dla autora *Cichych pieśni* nieoczywiste współbrzmienia i zawieszanie frazy zestawione zostały z prostą, ale poruszającą, melancholijną melodią, roztaczającą aurę tęsknoty za domem. Podobnie odczytać można *Plainscapes* Vaska – trzyczęściowy, medytacyjny utwór, skomponowany w 2002 roku. Jak mówi łotewski kompozytor:

Głównym źródłem inspiracji jest dla mnie przyroda mojej ojczyzny i bogate dziedzictwo naszego folkloru: wszystkie moje utwory zostały skomponowane w Łotwie, wśród radości i smutku moich rodaków².

Kołysanki i tańce Henryka Mikołaja Góreckiego z 1982 roku dedykowane zostały jego synowi, Mikołajowi Piotrowi. Należące do tego zbioru *Kołysanki* to utwory oparte na repetytywnych schematach, na tle których wybrzmiewają proste, delikatne melodie, nawiązujące do polskiego folkloru. Opus 47 doskonale reprezentuje kierunek twórczy, który Górecki objął około 1980 roku. Dominowały w nim nawiązania do ludowości i duchowości, a wielkie formy instrumentalne ustąpiły mniejszym dziełom.

Conversio Erkki-Svena Tüüra z 1994 roku wyróżnia się na tym tle celowym rozbiciem repetytywnej struktury w dysonujący chaos. Utwór powstał w ważnym momencie drogi życiowej estońskiego kompozytora autodydakty – niedługo po tym, jak z lidera zespołu In Spe, grającego rock progresywny, doszedł do szczytów czołowego twórcy muzyki nowej w swojej ojczyźnie. Choć *Conversio* rozpoczyna się niewinnie, to szybko następuje zmiana tego nastroju, a niepokojące napięcie utrzymuje się do ostatnich dźwięków. Podobne zaskoczenia formalne usłyszeć można w *Musica ricercata* Györgya Ligetiego, utworze z 1953 roku, który należy już do kanonu najnowszej twórczości kameralnej. W czwartym ustępie cyklu, *Tempo di valse*, repetytywność powraca jako podstawowa tkanka materii dzieła. Część ta dowodzi też przewrotności kompozytora, który pozwolił wykonawcom swobodnie interpretować oznaczenia tempa, chcąc w ten sposób oddać brzmienie katarynki.

W ostatnich latach muzyka nowa odchodzi jednak od modelu wypracowanego przez poprzednie generacje twórców. *Up* na skrzypce solo op. 87 Dariusza Przybylskiego, utwór skomponowany w 2015 roku, reprezentuje bardziej ekspresyjną stylistykę. Repetytywność fraz i subtelną pracę przetworzeniową zdają się podążać za bardzo precyzyjnie naszkicowaną dramaturgią, doskonale utrzymującą napięcie.

¹ Urszula Kozioł, *Czaty* (fragment), w: tejże, *Lista obecności*, Warszawa 1967.

² David Smith, *Pëteris Vasks. Interview*, 18.04.2019, Presto Music, <https://www.prestomusic.com/classical/articles/2543--interview-p-teris-vasks> (dostęp: 21.08.2025). Cytat w tłumaczeniu Jana Lecha.

Z kolei *Aria* Justė Janulytė oscyluje stylistycznie między spektralizmem i minimalizmem. Utwór, powstały w 2008 roku, stanowi świetną wizytówkę twórczości litewskiej kompozytorki – przeszywającej monochromatycznymi plamami dźwięków, ale też ostrymi dysonansami. Jak mówi o niej sama Janulytė:

Refleksja nad muzyką z perspektywy psychologii to szalenie interesujący temat. Ważne jest także spojrzenie na muzykę jako autoterapię i odkrywanie siebie. Gdy pracuję nad utworem, wyraźnie czuję granice, których nie mogę przekroczyć, nie mogę też [...] pozbyć się dziwnej fobii pauz i atakowania dźwiękiem¹.

W duchu tych słów, inspirowanych „fobią pauz”, między utworami programu zabrzmiały intermezza – improwizacje Karoliny Mikołajczyk i Iwo Jedyneckiego. Towarzyszyć im będzie także poezja Urszuli Koziół przedstawiona przez Polę Błasik i Annę Grycewicz w wizji reżyserskiej Tomasza Cyza, który zadaje następujące pytania:

Czy coraz to większe skomplikowanie naszej codzienności nie odsuwa naszej uwagi od tego, co naprawdę istotne? Czy pęd ku nieprzerwanemu rozwojowi w każdej dziedzinie życia rzeczywiście służy temu, co dla człowieka najlepsze? A może to, co prostsze, powtarzalne, ale bliższe naturze, może poruszyć nas głębiej?

Sama muzyka zaś, niezmiennie, mówi między dźwiękami.

Jan Lech

¹ Jurij Dobriakov, *Interview. Justė Janulytė: Composing Visual Metaphors*, Lithuanian Music Link, nr 15, X 2007–III 2008, Music Information Centre Lithuania, <https://www.mic.lt/en/discourses/lithuanian-music-link/no-15-october-2007-march-2008/interview-juste-janulyte-composing-visual-metaphors> (dostęp: 21.08.2025). Cytat w tłumaczeniu Jana Lecha.

Duo Karolina Mikołajczyk & Iwo Jedynecki

Jeden z najciekawszych i najbardziej innowacyjnych zespołów kameralnej sceny muzycznej, łamiący wszelkie stereotypy dotyczące instrumentarium i wymykający się utartym schematom repertuarowym. Nagrodzeni Paszportem „Polityki”. Nominowani do nagrody

Fryderyk za płytę *Błazewicz: Violin & Accordion Works*. Mają za sobą recitale w 35 krajach na 5 kontynentach. Swoją działalnością chcą pokazywać różne oblicza muzyki klasycznej oraz przybliżać jej piękno szerokiej publiczności w najróżniejszych zakątkach świata.

Pola Błasik

– aktorka

☐ Marek Zimakiewicz

Aktorka telewizyjna i teatralna. Mieszka i tworzy w Warszawie. Związana jest z warszawskim Teatrem Polonia. Od niedawna pisze teksty i muzykę

do swoich autorskich piosenek. W 2025 roku wydała swój pierwszy album muzyczny *Powidoki*.

Anna Grycewicz

– aktorka

☐ Jacek Poremba

Polska aktorka teatralna i filmowa. Od 2003 roku na stałe związana z Teatrem Narodowym w Warszawie. Współpracowała także z teatrami

warszawskimi: Montownia, Le Madame, La M.ort, Teatrem Polskim oraz z sopockim Teatrem na Plaży, a także z Teatrem Polskiego Radia i Teatrem Telewizji Polskiej. Wykłada na kierunku aktorstwo filmowe w AMA Film Academy.

Tomasz Cyz

– inscenizacja

☐ Pola Błasik

Reżyser operowy i teatralny, autor słuchowisk, absolwent Akademii Teatralnej w Warszawie. Z oper Tomasz Cyz reżyserował m.in.: *Rusalkę*

A. Dvořáka, *Pasję – Fragmenty wg Pasji według św. Łukasza* K. Pendereckiego, *Dydonę i Eneasza* H. Purcella, *Pasję według św. Marka* P. Mykietyna oraz *Griseldę* A. Scarlatti. Laureat nagród, m.in. Don Kichot 2023 za debiut reżyserski w Teatrze Polskiego Radia oraz za najlepszy spektakl XVII Teatralnych Nagród Muzycznych im. Jana Kiepury (2023).

Karolina Bramowicz

– przestrzeń

☐ Łukasz Popielarczyk

Scenografka i kostiumografka. Absolwentka Wydziału Scenografii Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Studiowała

również na Accademia di Belle Arti di Brera w Mediolanie. Współpracowała z wieloma teatrami. Zrealizowała scenografie i kostiumy do projektów komercyjnych, filmowych, także we współpracy z Wytwórnią Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie, Państwową Wyższą Szkołą Filmową, Telewizyjną i Teatralną w Łodzi oraz Teatrem Telewizji TVP. Od 2023 roku wykłada w Wyższej Szkole Artystycznej w Warszawie.

Organizatorzy

Dofinansowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Mecenas

Partner strategiczny

Patronat honorowy

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Partnerzy

Filharmonia
Narodowa

INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Patroni medialni

dwójka
POLSKIE RADIO

RZECZPOSPOLITA

rp.pl

wysokieobcasy.pl

PORTAL
PRESTO

Glissando

POLSKA AGENCIA PRASOWA

naszemiasto.

Festiwal jest członkiem

Bilety

Bilety²⁴

eufonie.pl